

ATAYA KE AKWA AKAI-IKỌT
Exodus 25:8; 26:1-37; 27:9-21; 40:1-38
ỌYỌHỌ UKPEP-ŃKPO 70

Eke Mkparawa

IKỌ IBUOT: “Mmọ eke edọhọde mi, ete, “Nnyin iyeka ke ufọk Jehovah, edat mi esit” (Psalm 122:1).

Mme Item Emi Enọde Ke Abańa Ataya

Akamba ubak ke Ibet emi Abasi ọkọnọde Moses ke obot ekedi item nte edibọpde ufọk-Abasi ke nde ke nde, emi Nditọ Israel edikponode Enye ke adańaemi mmọ esuk edude ke akwa akai-ikọt.

Abasi edi edisana, ndien Enye idisoboke ye mmọ eke misanake ke ebiet eke misanake. Ke ntre, Enye ama ọdọhọ Moses otim etiń enyin ke ndibọp Ataya kpa nte Imọ iditemede, onyũ ayak ọnọ Abasi sańa-sańa anam enye asana, man Abasi ekpekeme ndisobo ye ikọt Esie do. Enye ama etiń ńko ọnọ Moses se Nditọ Israel ekenyenede ndinam man enam idem mmọ esana, ke ini mmọ edidukde ke Ataya ndikpono Abasi.

Ererimbot, Ebiet Emi Anade Ọnọ Uduak Abasi

Mme owo emi minimke ikọ Abasi ke akpanikọ enọ mfańa ke abańa usuń nte ererimbot ọkọtọńọde odu ye kpukpru se idude ke esit esie; enyũ ewet tọsin mme ńwed eke etińde ifiọk owo ebańa nte nnyin ikọtọńọde. Edi se ibańade edibot ererimbot nte ebiet iduń owo ke uwem emi, edi ata ekpri ńkpọ ke ndida ndomo ye uduak Abasi ke abańa erinyańa man otim nnyin idem ọnọ nsinsi uwem.

Ofuri mbuk emi abańade edibot ererimbot, odu ke ibuoť-ńwed iba ke ńwed Abasi, edi ke ikpepde ńkpọ ibańa Ataya, nnyin ikut ite ewet ke ibuoť itiokiet ebańa usuń nte edibọpde enye, ibuoť itiokiet efen onyũ etiń ọnọ nnyin ete ke ema enam kpa ntre. Ndien ofuri ńwed Leviticus etiń abańa ido edikpono Abasi, ye usuń nte mme oku ediwade uwa.

Uduak Erifak Owo Ama Odu

Nso idi ntak emi Ataya emi ekebietde ufọk-ọfọń ke akwa akai-ikọt, ekedide ata akpan ńkpọ? Nte enye ekedi ediye ufọk-Abasi emi ekenyenede idut kiet ke ererimbot? Ke ọyọhọ eritiń, ikedighe ntre! Ataya ekedi uwut-ńkpọ emi akanyande ubọk owut uduak Abasi ke abańa erifak owo. Edieke nditọ Israel ekededi ekoyomde nditiene Abasi, mmọ ekenyene ndibe ke Ataya ye mme uwa eke ewade ke mme itie-uwa. Ntre ńko, nnyin ikemeke ndisańa mkpere Abasi ke ata edisana idaha Esie, ibọhọke nnyin ibe ke Jesus, Esine-ufọt nnyin ye Abasi.

Uduak erifak owo ama ododu “toto ke eritọń ererimbot,” edi edi se iyańade owo ndifiọk onyũ ọsọń ọnọ mme idiọk owo ndidińọ se ńkpọ emi ọwọrọde. Edi ata ndibe-ńkpọ tutu, “ọdọń mme angel ndinyuńọ ńkpọ emi mfiọk” (1 Peter 1:12). Ntem, Abasi ama ọnọ nditọ Israel se ekemede ndikut emi owutde usuń nsinsi uwem.

Nnyin imetiń ite ke Ataya ekedi mbak kiet ke ibet, ndien Paul etiń ọnọ nnyin ete, “Ntem ke ibet ekedi andikpeme nnyin, emi adade nnyin ọsọk Christ” (ńwed Mbon Galatia 3:24). Nte nnyin iwukde enyin ise ndise Ataya emi, nnyin imekeme ndikut Jesus ye uduak Esie, emi anamde nnyin ikeme ndibọ erinyańa.

Ndisana Owo Eyo Oko

Mme owo ema edu ke eyo oko emi ekedińọde ndibe-ńkpọ emi abańade uteńe Abasi, emi ekenyenede mbuoťidem ekem ndinim ke akpanikọ ete ke Jesus eyedi, onyũ ọduok Iyip Esie man eda efen mme idiọk-ńkpọ, mmọ ema enyũ edu edisana uwem. Enoch ekedi edisana, koro akasańade ye Abasi. Baba owo kiet ikemeke ndisańa ye Abasi ke enye misanake. Noah ama “ọfọń ama ke eyo esie,” ndien mfọń-mma asańa kiet ye edisana-uwem emi otode Iyip Jesus. Abraham ama onim Jesus ke akpanikọ, koro Jesus ke Idemesie ọdọhọde ete Abraham ama adat esit “ndikut eyo Mi.”

Edisana Abasi, Owo Ye Idiọk-ńkpọ

Edi Abasi okoyom ndinam edi mmem-mmem ọnọ nnyin ndifiọk nte Enye asanade ye nte nnyin misanake oto ke idiọk-ńkpọ, ye se nnyin inyenede ndinam man ikpe emem ye Enye; ntre Enye ama ọnọ Nditọ Israel Ataya emi, ye usuń edikpono Abasi do, man ayarade uduak Esie ndinyańa owo.

Abasi ama oduri Moses utọń ke ediwak ini ete yak enye ọbọp Ataya ukem-ukem nte Abasi okowutde enye. Usuń kiet kpọt odu ọnọ owo ndibọ erinyańa; ana nnyin itim itiń enyin ndiduk ke usuń eke Abasi onimde, midighe ntre, ke usen ikpe eyeduok nnyin ke hell ye mme idut eke efrede Abasi. (Ke ọyọhọ ukpep-ńkpọ 72, nnyin iyekpep ńkpọ ibańa utebe-ikpe ke mbuoťidem nte ewutde ke ukpono-Abasi ke Ataya).

Ekebọp Ke Nsọń-urua ńkpọ

Yak nnyin ibem iso ise ubọń ye uyai Ataya emi. Mme owo ema enọ ke ofuri esit, gold ye nsọń-urua itiat tutu awak akan nte ekeyomde, ndien Moses ọdọhọ mmọ ete etre ndida ndi. Mmọ ema enyene gold nte ekemede ndida mfuk kpukpru obubọk obukpọk emi eketiede nte ibibene ke ańwa ye ke esit Ataya. Nnyan eto ition emi ekedade gold efuk ofuri-ofuri ema ebe ke ufọk oro ke ńkań mbiba enyũ eda mkpanuen o-gold edọń ke mme eto man omum

mme obubok obukpok oro akama. Ke esit ufok, mkposon uwuk-utuenikan o-gold (emi ekpade nkpọ nte \$30,000 ke okuk America) ema edu ye okpokoro uyo-iso emi ekedade gold efuk ye itie-uwa o-gold emi efopde incense. Ke ata Edisana Ebiet, Ekebe Ediomu emi ekedade gold efuk ama odu, ye okukip esie emi ekedade ata eti gold enam emi ekedide nkpọ-itie mbom. Mme cherubim emi ekenamde ke ata eti gold eda ke ibuot Ekebe nkan mbiba, ese kiet eken, enyūn esuk iso ese nkpọ-itie mbom. Nte afo emekeme ndikere mbaña uyai edisana Ataya emi?

Mme nkpọ efen ema edu nditim nnam enye eye. Ke mme obukpok emi ekfukde ke gold, ema enam ikpehe linen emi ekedade ididuot, awawa, purple, eti edifiak linen o-gold enam cherubim ubok-uso qdqk-qfon esin ke esit. Ikpehe emi ama ofuk enyōn ufok, osuhode ke mme nkan ye edem ufok nko tutu ekpere ndisim ison. Ema efuk ikpehe emi ye idet ebot, ye ikpa eron emi ekenamde edi ididuot. Man edim me eyo ekubiat enye, ema efuk ikpehe ke ikpa unam, emi akanamde mme owo ke anwa mikemeke ndikut uyai esie. Nte afo emekeme ndikut Jesus ke edinam emi? Isaiah etin abana Enye ete, "iso esie abiara akan eke owo" (Isaiah 52:14), "ndien nnyin ise enye, edi inyeneke nwut-idem eke nnyin ikoyomde enye" (Isaiah 53:2). Ererimbot ikemeke ndikut uyai ke Jesus; edi ke nnyin idude ye Andinyaña, ibe ke erinyaña ukpon, inyūn ikabade idi mbufa ke Christ, do ke nnyin ikeme ndikut uyai emi okodude ke esit edisana ebiet iduñ Abasi.

Ataya emi ama onion ikpat 45, atara ke ikpat 15, onyūn okon ke ikpat 15. Ekebahade enye ke ikpehe iba, Edisana Ebiet, ye Ata Edisana Ebiet. Kpukpru ebiet ekedi edisana, ndien mme oku ikpon emi ekenamde esana ekekeme ndiduk do. (Nnyin iyekpep ke oyohọ ukpep-nkpọ 73 usuñ nte ikemede ndiduk ke Edisana Ebiet).

Okure

Okure ama akanare Ataya emi okuk ke nkpọ nte ikpat 150 ye ikpat 75 ke union ye ubom, enyūn ebat okure emi nte ikpehe kiet ke Ataya. Edi mi ke mme owo ekesidu ndikpono Abasi. Itie-uwa okpoho (emi idikpepde nkpọ ibana ke oyohọ ukpep-nkpọ 72) okodu ke okure emi. Edi mi ke ekewot, enyūn efop ndusuk mme unam emi ekesidade enam uwa. Akpankpan emi ekedade okpoho enam, emi mme oku enyenede ndiyet ubok ye ukot mmọ mbemiso ebe eduk Edisana Ebiet ama odu do nko. Ema eda afia linen emi ekonde ke eto adaha okpoho ekan okure ekuk, inua-otop kiet onyūn odu, oro edi ke nkan usiaha-utin. "Inua-otop" kiet odu owo ndibọ erinyaña, Jesus ama etin ete, "Ami ndi inua-otop: edieke owo ekededi ebete Mi oduk, enye eyekut erinyaña" (John 10:9). (Nte ikpepde ibana Ataya, yak itim ikpeme mbiet esie ye Jesus).

Ekada nkpọ nte ofion itiekiet ke ndibop ye nditim ndon Ataya. Abasi ama otim qdon ifiok onọ Bezaleel ye Aholiab, ke eti ubok-uso ke se edade eto enam, okpoho, eme (gold), mme oson-urua itiat eken ye edidok ofon. Mme nsōn-urua nkpọ ntem ke ekeda ebop okure Abasi, emi ke ediande ibat mmọ, okposim \$1,500,000 owo ibatke okuk ubok utom idian do.

Iso Abasi

Edi se ikekponde ikan eme (gold), sidibe (silver) ye mme nsōn-urua itiat eken ema edu do. Ke ema ekekure utom, ema ekon ikpehe emi akabaharede Ata Edisana Ebiet ye Edisana Ebiet, ndien Ekebe Ediomu emi ekesinde Mbete Duop, odu ke itie-uwa o-gold emi efopde incense, okpokoro uyo-iso ye uwuk utuenikan o-gold ema edu ke itie mmọ ke Edisana Ebiet, ndien ekon ikpehe ke inua-otop, itie-uwa okpoho ye akpankpan uyere mmōn emi mme oku ekesiyerede ema edu ke itie mmọ ke efe esop man eda enam utom do, efe emi ekeyiride ikpehe afia linen ekan ekuk, ndien mme oku ema enam idem mmọ esana ke abana utom mmọ ndien Spirit Abasi okosuhode edi, onyūn oyohọ ebiet ukpono Abasi ke akwa akai-ikot. Ekenam kpukpru nkpọ ukem-ukem nte Abasi okowutde Moses ke obot, ema enyūn eda iyip enam enye asana, ke ntre, akana nte ubon Abasi osuhore edidu ke Ataya emi. Ubon Abasi ama okpon tutu Moses ikekemeke ndiduk ke Edisana Ebiet.

Obubit Enyōn Ada Ke Enyōn Ataya

Obubit enyōn emi akadade ndito Israel usuñ ton ke Egypt tutu osim Sinai, ke emi ama osuhore edidoro ke Ataya, emi ekewukde ke ufot nna. Adanaoro obubit enyōn atuakde ada, ndito Israel ekenyene ndiwuk ufok-qfon mmọ do; ke enye ama akadaha, akana nte ndito Levi efut Ataya ye uteñe enyūn etim efuk mme nkpọ-uto, enyūn emen enye ofuri nte Abasi eketemede (Numbers 3). Obubit enyōn ama atuak ada, kpukpru ndito Israel enyūn eduok odudu. Ke ini ewukde Ataya ke ufot nna, obubit enyōn eyesuhore edidoro do ke uwemeyo ye ke okoneyo tutu Abasi oyom ndito Israel eton isan. Ke isua aba emi ndito Israel ekedude ke akwa akai-ikot, Abasi akayarade Idemesie ke utọ usuñ emi onọ mmọ.

MME MBUME

1. Ke mmōn ke Moses okobọ item ke abana usuñ nte edibopde Ataya?
2. Nso nkpọ ke Ataya emi ada onọ?
3. Ke nso utọ usuñ ke Moses ekenyene mme nkpọ-utom emi ekedade ebop Ataya?
4. Siak mme enyūn nkpọ-utom emi ekedade ebop Ataya ye se ekedade ebana enye.
5. Nso nkpọ ikodu ke efe esop? Nso nkpọ ikodu ke Edisana Ebiet, ye ke Ata Edisana Ebiet?
6. Nso idi ntak emi ekebobde Ataya emi?
7. Ke nso utọ usuñ ke nnyin ikpep ite ke Ataya emi edi se edade edomo ye Jesus?